

SEPTEMBRIS

Starptautiskā labdarības diena

Kad svin? 5. septembrī.

Īss apraksts

Starptautiskajā labdarības dienā, 5. septembrī, tiek godināta pasaulē zināmās sabiedriskās darbinieces Mātes Terēzes nāves gadadiena. Māte Terēze, īstajā vārdā Anjeze Gondža Bojadžiu, bija albāņu izcelsmes katoļu sabiedriskā darbiniece, Žēlsirdības misionāru reliģiskā ordeņa dibinātāja un 1979. gada Nobela Miera prēmijas laureāte un kļuva zināma ar žēlsirdības darbu Kalkutas nabadzīgo iedzīvotāju vidū. Apvienoto Nāciju Organizācija šo dienu 2012. gadā izveidoja, lai pievērstu cilvēku uzmanību labdarības organizāciju lomai visas cilvēces problēmu un grūtību pārvarēšanā. Starptautiskās labdarības dienas laikā tiek stāstīts par vairāku labdarības organizāciju darbību un paveiktajiem darbiem, lai apkopotu visu, kas jau ir paveikts un kas vēl jāpaveic.

Solidaritāte, līdzietība un tolerance ir tikumi, kas stiprināmi izglītības iestādēs un sabiedrībā kopumā. Solidaritāte ir viena no Eiropas Savienības vērtībām, tā izpaužas kā palīdzība, atbalsts, kopības sajūta ar cilvēkiem un valstīm, kas nonākušas grūtībās.

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- ➡ **Eiropas Savienības bērnu tiesību plāns**

Eiropas Savienības bērnu tiesību plāns izstrādāts sadarbībā ar pašiem bērniem viņiem viegli uztveramā veidā. Iepazīstiet plānā noteiktās darbības, analizējot reālo situāciju savā pilsētā, kā arī pievērsoties labdarības nozīmei konkrētu problēmu risināšanā.

- ➡ **“Meitene, kura turēja acis vaļā”**

Lasāmā grāmata par meiteni, kura bēgļu gaitās nonākusi kādā mītnes zemes skolā.

- ➡ **Eiropa + ➡ kopā!**

Materiālu kopas brošūrā “Dzīvot kopā” ietverta tēma “Palīdzēt nabadzīgajām valstīm”

4.–6. klase

- ➡ **Eiropas Savienības bērnu tiesību plāns**

Eiropas Savienības bērnu tiesību plāns izstrādāts sadarbībā ar pašiem bērniem viņiem viegli uztveramā veidā. Iepazīstiet plānā noteiktās darbības, analizējot reālo situāciju savā pilsētā, kā arī pievērsoties labdarības nozīmei konkrētu problēmu risināšanā.

- ➡ **ES stratēģija bērnu tiesībām**

Izziņas videomateriāls par bērnu tiesībām.

- ➡ **“Meitene, kura turēja acis vaļā”**

Lasāmā grāmata par meiteni, kura bēgļu gaitās nonākusi kādā mītnes zemes skolā.

7.–9. klase

- ➡ **Palīdzība cilvēkiem, kas bijuši spiesti doties bēgļu gaitās**
Materiālu kopa skolēnu izpratnes veicināšanai par palīdzību cilvēkiem, kuri devušies bēgļu gaitās Āfrikā.
- ➡ **Sīrijas bērnu stāsti**
Video ietverti Sīrijas bērnu pieredzes stāsti.

Vidusskola

- **Palīdzība grūtībās nonākušajiem**
Nevalstiskās organizācijas (NVO) ir būtisks atbalsts sociālajā jomā, jo īpaši cīņā pret nabadzību, sociālo atstumtību un diskrimināciju. NVO iesaistās regulārā dialogā ar valsts iestādēm un starptautiskām organizācijām, lai nodrošinātu labāku ES iniciatīvu un politikas īstenošanu ES valstīs. Eiropas Komisija atbalsta pilsoniskās sabiedrības organizācijas, lai sekmētu demokrātijas stiprināšanu un spēcīgākas sociālās Eiropas veidošanu.
➡ Konkrētās jomas NVO apkopojums un saites uz to tīmekļvietnēm.
- ➡ **Migrācija un patvērums Eiropā**
Interaktīvā publikācija sniedz pārskatu par migrāciju un patvērumu ES valstīs. Tai ir vairākas sadaļas: iedzīvotāju daudzveidība, aizsardzība un patvērums, neatbilstoša migrācija un atgriešana, migrantu prasmes. Publikācijā iekļautie īsie teksti un interaktīvie vizuālie elementi uzskatāmi atspoguļo datus par dažādām valstīm.

Starptautiskā demokrātijas diena

Kad svin? 15. septembrī.

Īss apraksts

Starptautiskās demokrātijas dienas mērķis ir pievērst uzmanību demokrātijas situācijai pasaulē, vienlaikus palielinot sabiedrības izpratni par cilvēktiesībām, demokrātijas vērtībām un vispārējiem principiem. Starptautisko demokrātijas dienu atzīmē kopš 2008. gada, to ierosināja Apvienoto Nāciju Organizācija.

Demokrātija ir viena no Eiropas Savienības pamatvērtībām un Eiropas Savienības darbības pamatā ir pārstāvības demokrātija. Demokrātija skolās ir ietverta gan kā nozīmīga mācību tēma, gan ir savstarpējo attiecību pamats, veidojot demokrātijas kultūru izglītības iestādēs.

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- ➡ **Plakāts “Vērtību labirints”**
Plakātā ir ietvertas ES vērtības, kas raksturotas ar bērniem saprotamiem ikdienas piemēriem.
- ➡ **Eiropas darbnīca “Zinu. Protu. Daru”**
Darba lapu kopa ES vērtību iepazīšanai, savas pieredzes un zināšanu aktualizēšanai.

4.–6. klase

- ➡ **Nodarbība “Es esmu vērtība” (izmantojama arī 7.–9. klasē)**
Izmantojot “Vērtību kūkas” metodi, skolēni tiek mudināti aizdomāties par vērtībām un to nozīmi demokrātiskā sabiedrībā.

7.–9. klase

- ➡ **Spēle “Eiropas bingo”**

Mērķis – iedzīvināt un pilnveidot izpratni par termiņiem, jēdzieniem, leksiku, kas saistīta ar Latviju, Eiropu, ES dalībvalstīm, demokrātiskām vērtībām, pilsonisko līdzdalību, politiku.

- ➡ **Nodarbība “Es balsoju par...”**

Nodarbībā skolēni piedalās vēlēšanu simulācijā.

- ➡ **“Europe@school” mācību materiāls**

Mācību materiāls palīdz izzināt Eiropas Savienību, izmantojot viktorīnas, lomu spēles un interesantus uzdevumus. Septiņi moduļi apkopo tēmas par ES vēsturi, ģeogrāfiju, dalībvalstīm un ikdienas aktualitātēm, skaidro ES vērtības, piedāvā izprast Eiropas Parlamenta darbību, mudina praktizēt viltus ziņu atpazīšanu. Demokrātijas nedēļas ietvaros mudinām izmantot moduli “Vērtības”.

- ➡ **Materiāls “Eiropas Savienības vērtības”**

Materiāla mērķis ir pilnveidot skolēnu zināšanas par Eiropas Savienības vērtībām un to nozīmi demokrātiskā sabiedrībā. Materiālā izmantota drāmas metode – etīde.

- ➡ **Rēbusu sērijas par Eiropas Savienības vērtībām**

Vidusskola

- ➡ **Mācību rīkkopa “ES demokrātija darbībā – paudiet savu viedokli ar Eiropas pilsoņu iniciatīvu”**

Rīkkopas mērķis ir sniegt skolēniem zināšanas un prasmes, lai kļūtu par aktīviem ES pilsoņiem. Rīkkopa veltīta Eiropas pilsoņu iniciatīvai – instrumentam, kas ES iedzīvotājiem ļauj piedalīties ES politikas veidošanā. Rīkkopa ietver materiālu pedagogam, skolēniem, prezentācijas, faktu lapas, pārbaudes jautājumus.

- ➡ **Prezentācija “Eiropas Savienības vērtības”**

- ➡ **Materiālu komplekts “Art in democracy”**

Materiālu komplekts ir izstrādāts, lai pievērstu skolēnu uzmanību tēmai – cīņa par demokrātiskām vērtībām mūsdienu Eiropas mākslinieku skatījumā. Tas ietver idejas mācību nodarbībām: mākslas darbus, intervijas ar māksliniekiem, izziņas informāciju un uzdevumus skolēniem.

- ➡ **Lomu spēle par ES lēmumu pieņemšanu**

Lomu spēle, kurā dalībniekiem kopīgi jāpieņem lēmumi par šokolādi Eiropas Savienībā, lai izprastu ES demokrātisko lēmumu pieņemšanas procesu.

- ➡ **Mācību materiāli par parlamentāro demokrātiju**

Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolās notikušo lekciju, pedagogu un skolēnu izstrādāto materiālu apkopojums.

- ➡ **Spēle “Eiropas bingo”**

Mērķis – iedzīvināt un pilnveidot izpratni par termiņiem, jēdzieniem, leksiku, kas saistīta ar Latviju, Eiropu, ES dalībvalstīm, demokrātiskām vērtībām, pilsonisko līdzdalību, politiku.

Starptautiskā miera diena

Kad svin? 21. septembrī.

Īss apraksts

Tiek atzīmēta kopš 2001. gada pēc Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) iniciatīvas. Šajā dienā cilvēki tiek aicināti ne tikai aizdomāties par mieru, bet arī apzināties, kāda rīcība nepieciešama tā saglabāšanai.

Kā noteikts Eiropas Savienības pamattiesību hartā “Eiropas tautas, veidojot arvien ciešāku savstarpēju sadarbību, ir nolēmušas veidot mierpilnu nākotni, kuras pamatā ir kopējas vērtības” – šī ideja un apņemšanās ir Eiropas Savienības pamatā. 2012. gadā Eiropas Savienība kļuva par Nobela Miera prēmijas laureāti, saņemot atbalvojumu par “Eiropas pārveidošanu no karojošas pasaules daļas uz miera pasaules daļu.”

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- ➡ **“Jukijs un meža savienība”**

Materiālu kopa par Eiropas Savienības dibināšanas galveno nolūku: ilgstošs miers starp tās dalībvalstīm.

- ➡ **Plakāts “Latvijas un Eiropas ABC”**

Skolēni var atkārtot latviešu valodas alfabētu, paplašinot vārdu krājumu ar vārdiem, kas saistīti ar Latviju, Eiropu, ES dalībvalstīm, demokrātiskām vērtībām.

4.–6. klase

- ➡ **Plakāts “Latvijas un Eiropas ABC”**

Skolēni var atkārtot latviešu valodas alfabētu, paplašinot vārdu krājumu ar vārdiem, kas saistīti ar Latviju, Eiropu, ES dalībvalstīm, demokrātiskām vērtībām.

7.–9. klase

- ➡ **Spēle “Eiropas bingo”**

Mērķis – iedzīvināt un pilnveidot izpratni par terminiem, jēdzieniem, leksiku, kas saistīta ar Latviju, Eiropu, ES dalībvalstīm, demokrātiskām vērtībām, pilsonisko līdzdalību, politiku.

Vidusskola

- ➡ **Kopā esam izveidojuši Eiropu**

Videomateriālu kopa par ES izveidi.

- ➡ **Izstāde “Eiropa un eiropieši no 1950. gada līdz mūsdienām”**

Izstāde “Eiropa un eiropieši no 1950. gada līdz mūsdienām” ir veidota, lai parādītu Robēra Šumana deklarācijas nozīmīgumu Eiropas integrācijas procesā, stimulētu pārdomas par tās nozīmi mūsdienu Eiropā un veicinātu diskusiju par Eiropas vēsturi un nākotni.

- ➡ **Spēle “Eiropas bingo”**

Mērķis – iedzīvināt un pilnveidot izpratni par terminiem, jēdzieniem, leksiku, kas saistīta ar Latviju, Eiropu, ES dalībvalstīm, demokrātiskām vērtībām, pilsonisko līdzdalību, politiku.

- ➡ **Idejas Starptautiskās miera dienas atzīmēšanai**

Kad svin? 26. septembrī.

Īss apraksts

Eiropas Savienības dalībvalstīs kopš 2001. gada tiek atzīmēta Eiropas Valodu diena, īpašu uzmanību pievēršot valodu daudzveidībai un to apguvei. Galvenie Eiropas Valodu dienas mērķi:

- rosināt sabiedrību apgūt valodas un dažādot apgūstamo valodu klāstu, lai sekmētu plurilingvismu un starpkultūru sapratni;
- veicināt valodu un kultūru daudzveidību Eiropā, saglabājot un aizsargājot to;
- mudināt apgūt valodas izglītības iestādēs un pašmācības ceļā mūža garumā neatkarīgi no tā, vai valodu apguve notiek izglītības ieguves, profesionālas nepieciešamības, mobilitātes nolūkā vai prieka un pieredzes apmaiņas dēļ.

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- ➡ **ES – kāda tā ir?**

Brošūrā ietverta interesanta informācija par ES valstīm, tostarp oficiālajām valodām.

- ➡ **Spēle – puzzle par ES valodām**

Spēle par ES valodām ietver frāzes, kas jāsavieno ar konkrēto valsti.

4.–6. klase

- ➡ **Spēļu kāršu komplekts “Daudzveidīgā Eiropa”**

Spēles mērķis ir rosināt skolēnu interesi un pilnveidot zināšanas par ES valstīm – valsts nosaukumiem, iedzīvotājiem, valodu, karogu, galvaspilsētu un valūtu.

- ➡ **Spēle – puzzle par ES valodām**

Spēle par ES valodām ietver frāzes, kas jāsavieno ar konkrēto valsti.

- ➡ **Mācību nodarbība “Valodu koks”**

Mācību nodarbībā skolēni izzina ES oficiālās valodas.

- ➡ **Valodu spēle “Reiz bija”**

Spēle mudina iepazīt ES valstu bērnu grāmatas un prognozēt to pirmos teikumus.

- ➡ **Valodu spēle “Kā skan Pepija Garzeķe”**

Spēles audio failā ir dzirdams pirmais teikums no Astrīdas Lindgrēnas grāmatas “Pepija Garzeķe” dažādās Eiropas Savienības valodās.

- ➡ **Eiropa + ➡ kopā!**

Brošūras 52. un 53. lpp. ietverti uzdevumi par ES valodām

- ➡ **Pratīsi valodas – tiksi tālāk**

Brošūrā ietvertas frāzes 24 Eiropas Savienības oficiālajās valodās.

- ➡ **Izziņas informācija par Eiropas Valodu dienu**

7.-9. klase

- ➡ **Valodu spēle “Kā skan Pepija Garzeķe”**
Spēles audio failā ir dzirdams pirmais teikums no Astrīdas Lindgrēnas grāmatas “Pepija Garzeķe” dažādās Eiropas Savienības valodās.
- ➡ **Pratīsi valodas – tiksi tālāk**
Brošūrā ietvertas frāzes 24 Eiropas Savienības oficiālajās valodās.
- ➡ **Izziņas informācija par Eiropas Valodu dienu**
- ➡ **Izziņas informācija par ES oficiālajām valodām**

Vidusskola

- ➡ **Pratīsi valodas – tiksi tālāk**
Brošūrā ietvertas frāzes 24 Eiropas Savienības oficiālajās valodās.
- ➡ **Izziņas informācija par ES oficiālajām valodām**

Septembri vēl atzīmējam:

- **16.-22. septembrī – Eiropas mobilitātes nedēļa**
- **20. septembrī – Pasauls talka (“EUBeachCleanup”)** ➡ vairāk informācijas
- **23.-30. septembrī – Eiropas sporta nedēļa** ➡ vairāk informācijas
- **28. septembrī – Starptautiskā informācijas vispārējas pieejamības diena**

